

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Deventer

21/02/2019
jaargang 97

nr **21**

Op 8 maart 2000 wordt de gemeente van Deventer opgeschrikt door het plotselinge overlijden van ouderling C.H. Diepeveen, in de leeftijd van 80 jaar. Vanaf het ontstaan van de gemeente, in juni 1950, heeft hij haar in het ambt gediend. Tijdens de rouwdienst, voorgaand aan zijn begrafenis, merkt ouderling A.H. Heres onder meer op: 'Hij diende het geheel der Gereformeerde Gemeenten met

inzet van alle krachten en gaven die hij had ontvangen. Aan al deze arbeid, zorgen en zuchten is nu een einde gekomen. De Heere heeft door sprekende daden gezegd: Het is genoeg. (...) Wij geloven dat hij daar mag zijn waar de zorgen en zuchten ophouden en de vijand hem niet kan benauwen of beangstigen. Waar hij zich eeuwig mag verwonderen en de Koning in Zijn schoonheid mag aanschouwen'.

Zalige treurenden

Deze woorden staan in de zogenaamde Bergrede, waarin de Heere Jezus onder meer de grondwet van het Koninkrijk der hemelen afkondigt. Hij zegt wat de kenmerken zijn van de burgers van dat rijk.

Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden.

Matthéüs 5:4

En als Hij dan spreekt van de armen van geest, van de zachtmoedigen, van hen die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, dan bedoelt de Heere niet te zeggen dat dit allemaal verschillende groepen van mensen zijn, zodat de één arm van geest is, en een ander zachtmoedig, en een derde barmhartig! Nee, dan wil de Heere Jezus zeggen: het gaat om eenzelfde soort mensen, om burgers van het Koninkrijk. En deze burgers worden in de zaligsprekingen telkens van een andere kant gezien. Dus: iemand die arm van geest is, zal tegelijk zachtmoedig en barmhartig zijn. Elke burger van het Koninkrijk heeft iets van elk van de zaligsprekingen. Zo is een burger van het Koninkrijk van God onder meer ook treurend.

Duizend wonden

Er zijn nogal wat treurende mensen. We leven in een door de zonde gebroken wereld, en als gevolg daarvan is er overal kruis en lijden. Als de Heere Jezus echter de treurenden zalig spreekt, dan bedoelt Hij niet degenen die uitsluitend bedroefd zijn over de gevolgen van de zonde. Als dat waar was, zou daarmee de hele wereld zalig gesproken zijn, want wat worden er in deze wereld, die bloedt uit duizend wonden, niet een tranen geschreid.

Niet alle tranen worden echter in Gods fles bewaard. Er zijn men-

sen geweest die als de farao geroepen hebben: 'Ik heb gezondigd', maar zij treuren niet over de zonde zelf, alleen over de gevolgen van de zonde. Er is geen enkele verootmoediging in hun hart. Zij treuren er niet over dat zij God beledigd hebben met hun zonden.

Maar wie bedoelt de Heere Jezus dan wel met deze treurenden? Wel, dat zijn ook mensen die belijden: 'Ik heb gezondigd'. De woorden zijn hetzelfde, maar ze komen uit een verbroken hart. Denk aan de verloren zoon: 'Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel en voor u; en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden'. Bij hem is ware verootmoediging, het oprechte schuldbesef.

In de evangelische droefheid weegt het meest zwaar dat we GóD zo'n verdriet doen met onze zonden. Dan buigen we diep voor de Heere, als we beseffen: 'Ik heb Gods liefde versmaad; ik heb Zijn lankmoedigheid erdoor gebracht'. In de droefheid der wereld is een beklagen van zichzelf, maar in de droefheid naar God is een veroordelen van onszelf. 'Zalig zijn die treuren'. Bij alle gemis is dat ook de ervaring van de treurenden, want die droefheid naar God is gemengd met blijdschap en vreugde in God. Ambrosius heeft eens gezegd: 'Er is geen spijs zo zoet als de tranen van boete en berouw over de zonde'.

Eén begeerte

'Zalig zijn die treuren; want..., zij zullen vertróost worden'. Degenen die treuren over hun zonden, kennen eigenlijk maar één begeerte: hoe krijg ik GóD in mijn leven terug? Hoe kom ik weer in de rechte verhouding tegenover de Heere?

Als David treurt over zijn zonde en die voor God belijdt, dan smeekt hij: 'Delg uit mijn schuld, vergeef mijn overtreden'. Hoe kán dat? Dat is alleen mogelijk in en door de Heere Jezus Christus. Hij heeft de blijdschap van de hemel en de lofzangen van de engelen verlaten, en is geworden de Man van smarten. Hij heeft Zijn leven gegeven aan het kruis om zondaren eeuwige blijdschap te kunnen schenken. Zó groot was Zijn liefde tot het verlorene. Hij is de Bron van alle ware troost.

ds. J. Driessen,
Rotterdam

In dit nummer

4 Commentaar:
ANBI-status

6 Theologische
School [6]

20 Occulte belasting en
psychische zorgen

2 Zalige treurenden
3 Het zien op Jezus in Zijn leven [8]
5 Momenten in de christenreis [3]
7 Al deze woorden [8]
8 Boekennieuws
9 Jeugdtribune
10 Kerknieuws
10 Berichten
11 Kerkdiensten

Het zien op Jezus in Zijn leven [8]

Isaac Ambrosius

Zélf heeft Hij op aarde alle troost moeten missen. Hij heeft Zijn strijd alleen moeten strijden.

Zelfs Zijn discipelen verlieten Hem. Maar zo heeft Hij, strijdend en overwinnend, troost verdiend voor ellendige zondaren. En deze troost deelt Hij uit aan mensen die treuren over hun zonden; die bedroefd zijn naar God. Hij doet dat door Zijn Heilige Geest.

De Heilige Geest laat zondaren, die alles missen, zien dat er een Zaligmaker is, Die álles heeft. Als de Heilige Geest ons met deze Zaligmaker gaat vertroosten, wordt het voor ons persoonlijk waar wat Jesaja profeteerde: 'De Heere heeft Mij gezalfd om alle treurigen te troosten; om den treurigen Sions te beschikken dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwden geest'.

Vrede en vergeving

Wat is dat een rijke troost! Wie kan zó tot een verbroken hart spreken en balsem gieten in onze zonde-wonden, dan God alleen? Hij schenkt een zoete troost, vol vrede en vergeving.

Maar Zijn troost is ook een vernederende troost. Hoe meer vertroosting de Heere giet in onze harten, hoe kleiner we zullen worden.

'Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden'. Behoren we tot degenen die treuren over de zonde? O nee, dat treuren is geen grond voor de zaligheid. De grond van ons behoud ligt enkel en alleen in de Heere Jezus Christus. Maar dit treuren is wel de weg waarlangs de Heere de Zijnen leidt, om ze de ware troost te schenken.

En Hij is gewillig om ook aan ú, aan jóu, dit treuren te leren, en zo in uw hart plaats te maken voor Hem Die treurigen op Zijn tijd doet zingen:

*Gij hebt mijn weklacht en geschrei
Veranderd in een blijden rei;
Mijn zak ontbonden, en mij weer
Met vreugd omgord; opdat mijn eer
Niet zwijg; Zo klimt Uw lof naar boven.
Mijn God, U zal ik eeuwig loven.*

4. Van het vasten en de verzoeking van Christus

Zo haast was Christus niet opgekomen uit het water van de doop, of terstond is Hij gekomen in het vuur van de verzoeking. Zo haast was de Heilige Geest niet nedergedaald op Zijn hoofd, of Hij is door dezelfde Geest in de woestijn geleid om verzocht te worden. Zo haast heeft God niet gezegd: 'Deze is Mijn Zoon', of de satan heeft zulks in twijfel getrokken: 'Indien Gij de Zoon van God zijt'.

Dit alles was nog maar een voorbereiding van Christus tot Zijn profetische bediening. In de voorgaande verhandeling was Christus bereid door een statige bevestiging, en nu moet Hij verder bereid worden door de verzoeken van de satan. Daar zijn verscheidene dingen in dit stuk, daarom zal ik het in diezelfde orde verhandelen als de evangelist heeft voorgesteld.

'Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel' enz. (Matth. 4:1-12). Hier staat ons te letten op onderscheiden zaken, zoals:

1. De plaats waar de verzoeking is geschied - de woestijn.
2. De reden van Christus' gaan naar de wildernis - de wegleiding van de Geest.
3. Het oogmerk van de wegleiding van Christus door de Geest in de woestijn - om verzocht te worden van de duivel.
4. De tijd en de gelegenheid van de aanval van de duivel - op het einde van het vasten, de veertig dagen, als Hem hongerde.
5. De verzoeken zelf - zijnde drie in getal, waarbij zoveel overwinningen zijn bijgevoegd, die Christus over de verzoeker heeft gehad, die Hem daarop heeft verlaten. En de engelen zijn toegekomen en hebben Hem gediend.

1. Ik zal eerst met de plaats beginnen waar de verzoeking geschied is: in de woestijn.

Deze woestijn was niet dezelfde woestijn, noch dezelfde plaats in de woestijn, waarin Johannes de Doper geleefd heeft (Matth. 3:1), want die, waarin Johannes leefde, was een bewoonde plaats, waarin steden en dorpen waren, en een menigte volk voor wie Johannes heeft gepredikt. Maar deze woestijn was ontbloot van mensen en vol van wilde beesten; aldus zegt Markus: 'Hij was aldaar in de woestijn veertig dagen, verzocht van den satan en was bij de wilde gedierten' (Mark. 1:13).

Gelijk Adam in zijn onnozelheid bij de wilde dieren geleefd heeft, en zij hebben hem niet beschadigd, also heeft hier ook Christus, de tweede Adam, in de woestijn bij de wilde dieren geleefd, en Hij is geenszins door dezelve beschadigd. Hij is Adam gelijk in Zijn behoudenis en gerustheid, maar meer dan Adam in het wederstaan van de verzoeken.

(wordt vervolgd)

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

ANBI-status

Volgens het Reformatorisch Dagblad van 4 februari dreigen een groot aantal PKN-gemeenten en 35 RK-parochies hun ANBI-status kwijt te raken omdat ze niet aan hun verplichtingen hebben voldaan.

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Instellingen met de status van algemeen nut beogende instelling (ANBI) worden in onze samenleving gewaardeerd vanwege de betrouwbaarheid die een dergelijk keurmerk veronderstelt. Sedert 2016 gelden de strenge eisen die daarvoor al voor andere instellingen gold, ook voor de kerken. Voldoen ANBI-instellingen aan deze eisen, dan kunnen ze gebruikmaken van belastingvoordelen. Voordelen van deze status zijn onder andere de fiscale aftrekbaarheid van giften en het feit dat de ANBI-instellingen over ontvangen giften, erfstellingen en legaten geen schenk- of erfbelasting behoeven te betalen. Voor de gever betekent dit, als deze gebruikmaakt van de mogelijkheid tot aftrek van deze giften bij zijn belastingaangifte, dat de overheid een belastingaftrek accepteert. Ook kan aanspraak worden gemaakt op teruggaaf van energiebelasting.

Verplichting

Als de ANBI-status voor onze gemeenten niet meer zou gelden, dan zal dat zeker gevolgen hebben voor de inkomsten van de kerk. Deze zullen dan, zoals te vreezen valt, substantieel teruglopen. Er is weleens becijferd dat een plaatselijke gemeente of commissie dan een terugloop kan verwachten van ongeveer 30%. Uiteraard zal dit van gemeente tot gemeente verschillen.

Het is dan ook van groot belang dat de gemeenten op tijd hun verplichtingen in dit verband nakomen. Dat betreft hoofdzakelijk het jaarlijks publiceren van de financiële gegevens en het indienen van een beleidsplan. Voor de Gereformeerde Gemeenten is er een gezamenlijk beleids-

Als de ANBI-status voor onze gemeenten niet meer zou gelden, dan zal dat zeker gevolgen hebben voor de inkomsten van de kerk.

plan opgesteld en ingediend. Helaas zijn er ook onder ons gemeenten die ondanks herhaalde aanmaningen van het Centraal Bureau de gegevens over 2017 nog niet hebben ingediend. Het verstrekken van de gegevens vraagt uiteraard tijd en kosten, maar er stond voldoende tijd ter beschikking. De belastingdienst is onverbiddelijk. Kerkenraden hebben de taak om na te gaan of door hun penningmeester aan de ANBI-verplichtingen is voldaan. Indien een gemeente de ANBI-status verliest, kunnen gemeenteleden hun giften aan de kerk niet meer fiscaal aftrekken en treft de kerkenraad het verwijt dat hij in dit opzicht nalatig is geweest.

Bezwaren

Er zijn in de loop van de tijd wel bezwaren geuit tegen de verplichting om kerkelijke gegevens te verstrekken aan de overheid. Als reden voor deze bezwaren is onder andere aangevoerd dat de scheiding van

kerk en staat met zich meebrengt dat de overheid zich niet mag bemoeien met de interne gang van zaken van de kerk. De overheid heeft echter wel het 'ius circa sacra', dat heel algemeen betekent dat de overheid er voor moet zorgen dat de kerk als kerk kan functioneren, maar zich verder afzijdig moet houden als het gaat om zaken die met geloof, belijdenis en de interne organisatie te maken hebben. In de 'heilige' dingen (in sacra) is de kerk autonoom. Dat beginsel ligt ook in ons Burgerlijk Wetboek verankerd.

Eigen positie

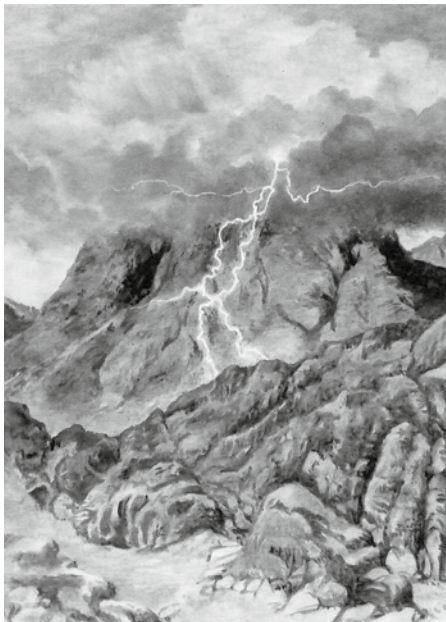
Maar zal de ANBI-status met de daaraan verbonden verplichtingen de kerk niet kwetsbaar maken in de samenleving? Vraagt de overheid niet teveel van de kerk? De overheid ziet de kerk meer en meer als gelijkwaardig aan verschillende maatschappelijke organisaties in de samenleving. De eigen positie van de kerk wordt steeds verder opgerekt en miskend. In toenemende mate zal de kerk op onbegrip moeten rekenen als zij een beroep doet op haar eigen positie in de samenleving. Dat onbegrip is er niet alleen bij het grote publiek, maar ook bij de overheid. De secularisatie versterkt dat onbegrip. Dat laat onverlet de bevoegdheid van de overheid om door middel van regelgeving te voorkomen dat van de fiscale voordelen een onterecht gebruik wordt gemaakt. Daarbij komt dat de strenge regels, gericht op transparantie ten aanzien van geldstromen, mede noodzakelijk zijn door de komst van andere religies in ons land. In Nederland is het iedere maatschappelijke organisatie (waaronder ook religieuze organisaties) toegestaan financiering te ontvangen vanuit het buitenland. Dat kan echter leiden tot ongewenste beïnvloeding en ongewenst gedrag bij de ontvangende organisatie. De regering is van mening dat dit moet worden tegengegaan. Daarvoor is zicht op die geldstromen noodzakelijk.

Is de bevoegdheid van de overheid om voorwaarden op te leggen onbegrensd? Wanneer wordt de grens bereikt dat de kerk moet zeggen: hier gaat de overheid te ver, daar kunnen we niet aan meewerken? Het is een vraag die zich moeilijk laat beantwoorden. Eén ding is zeker: Daar waar de overheid de kerk voorwaarden oplegt die tegen Gods Woord ingaan, is de grens bereikt. Daar is tot op dit ogenblik echter nog geen sprake van, al is waakzaamheid op dit punt geboden. De kerk moet kerk kunnen blijven.

Bij de Sinai

De pelgrim met het pak op zijn rug moet veel teleurstellingen beleven. Zo verliest hij al snel zijn medepelgrims, Halsstarrig en Gezeggelijk. Zo komt hij gehavend uit de poel Mistrouwen. Maar op het moment waarop we hem nu tegenkomen, vinden we hem bij de berg Sinai.

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Afgedwaald

Hoe is hij daar toch terechtgekomen? Ach, de arme pelgrim heeft een raadgever op zijn weg gekregen, die hij klakkeloos vertrouwde. De man heette Werelds Wijze. Hij wist wel een manier om van dat pak verlost te worden. Het was, volgens hem, een goede raad om op een veel makkelijker manier van het pak af te komen dan Evangelist had voorgesteld: Ga naar het gehucht Zedigheid en vraag naar de edelman Wettisch. Die man kan u wel van uw kwaal afhelpen. En anders weet zijn zoon Burgerlijkheid wel raad. En zo was Christen afgedwaald van het pad naar de Poort.

Zo vergaat het menig zondaar, die zijn voeten zet op de weg naar de hemelstad. Hij komt niet zo snel vooruit als menig godsdienstig mens, die geen last op de schouders gevoelt. Dan komen ze in de strikken

van een wettisch leven. Ze laten het een na en doen het ander en zo proberen ze voor God een gerechtigheid op te bouwen. O zeker, de liefde tot God is wel in hun hart te vinden, maar ze zijn zo blind voor hun eigengerechtigd en hoogmoedig hart.

Vastgelopen

Maar zie eens wat er gebeurt! Op zijn reis naar het huis van Wettisch komt Christen dichtbij een berg die dreigend over het pad hangt. Uit die berg schieten plotseling bliksemstralen en vuurvlammen. Christen is bang dat hij verteerd wordt door die vuurvlammen en hij voelt zijn pak nog zwaarder drukken dan ooit tevoren! Christen moet beleven dat de weg die hij bewandelt een doodlopende weg is. Hij loopt vast onder de vloeken van de wet. Daar staat een doodschuldige pelgrim!

Dit is geen vreemde gang in het leven van een door God opgezochte ziel. Zeker, enerzijds is het eigen schuld als een ziel door de werken der wet probeert zijn zaligheid op te bouwen en het lukt hem niet. Anderzijds zijn deze lessen zo noodzakelijk om aan een einde te komen met een eigen werkelijk bestaan. Zo laat de

Heere het in het leven van de ware pelgrims een keer vastlopen. Kennen wij de ogenblikken ook dat we moesten vastlopen bij de vloekende berg Sinai? Ach, hoevelen zijn al lang bij de Poort, Christus, maar weten van deze vloekende berg niets? Hoevelen willen van de Wet niet weten, maar roemen wel in een Evangelie, waar nooit plaats voor gekomen is?

Heengewezzen

Zie, daar staat een bevende man! Bij een vuurspuwende berg, met een pak op zijn rug en nu ook een beschaamd aangezicht. Daar komt Evangelist naderbij. Boos en dreigend met de indringende vraag: 'Wat doet u hier, Christen?' Na een nauwkeurig onderzoek houdt Evangelist hem Gods Woord voor: 'Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt niet verwerpt...!' Daarna volgt de toepassing: 'U bent de man die uzelf in deze ellende stort'. Zo wordt Christen vernederd onder het rechtvaardig vonnis Gods. 'Toen viel Christen als dood aan zijn voeten neer en riep: Wee mij, ik verga!' Dat is de gezegende vrucht van de Heilige Geest in het hart van deze eerlijkge-maakte pelgrim. Dan is er plaats voor een Goddelijke boodschap. Evangelist grijpt hem bij de rechterhand en richt hem op, onderwijst hem in de strik waar hij in gezeten heeft en houdt hem eerlijk zijn grote schuld voor.

Christen verwacht niet anders dan dat hij de dood sterven moet en noemt zichzelf de grootste dwaas. Hij vraagt zich af of er nog hoop voor hem zou zijn, dat hij ooit door het poortje zou mogen komen. Dan wijst Evangelist hem op zijn grote zonden: de goede weg verlaten én de verkeerde weg ingeslagen. Maar Evangelist mag hem toch ook hoop geven dat er plaats is bij dat poortje vanwege de genade Gods. Hoe eenvoudig tekent ons Bunyan de weg naar de enige Poort Christus. De weg van het hartelijke en onvoorwaardelijke buigen onder Gods recht. De weg, die we in onze Catechismus terugvinden in de Zondagen 4 en 5. Kennen wij die weg? Dit is de weg, wandelt in dezelve!

*De raad van Wereldswijze,
doet Christen dwalen gaan,
Hij wil zijn pak wel kwijt,
maar blijft voor Sinai staan,
Daar leert hij wenend buigen,
onder 't vonnis van de dood,
En mag hij toch nog horen,
van Gods genade groot!*

(wordt vervolgd)

Les in homiletiek en symboliek

Student L. van der Kuijl, ds. A. Schot, student P.J. de Raaf, student J. Beens.

Er is een nauw verband tussen het vak exegese en het vak homiletiek. De grens tussen beide vakken is niet met een schaarstje te knippen.

ds. A. Schot,
vakdocent
Theologische School

Bij het vak exegese gaat het om de juiste betekenis van de tekstwoorden, die gekozen zijn voor de predikatie. Bij het vak homiletiek gaat het om het hele proces van de tekstwoorden tot en met het houden van de preek. Het vak homiletiek heeft een theoretische kant en een praktische kant.

In het eerste jaar van de opleiding valt de nadruk op de homiletische regels, die in acht genomen moeten worden. De voorschriften uit de Bijbel zijn daarbij altijd leidend, maar ook de geschiedenis van de homiletiek speelt daarin een rol. Daarna richten we ons steeds op de praktische kant.

Op de Theologische School kunnen wij de studenten nooit leren preken. De zorg dat er fabrieksdomeinees afgeleverd zouden worden, is echt ongegrond. Bekwamen kan de Heere alleen door Zijn Heilige Geest. Dit is de reden waarom het maken van een preek altijd begint met het gebed. Denk alleen al aan de tekstkeuze. Dat kan nooit een beslissing zijn waarin de prediker zich onafhankelijk weet van de Heere. Gods knechten weten uit ervaring hoeveel

strijd dit geven kan. Een preek wordt geboren, niet gemaakt!

'Dominee zijn' is een ambt en geen beroep. Maar het maken van een preek heeft ook een ambachtelijke kant. Homiletiek is ook een vak. En ieder vak moet geleerd worden. Wie onvoorbereid de preekstoel opgaat, is onverantwoord bezig.

Explicatie en applicatie

De tekst moet aan de gemeente uitgelegd worden (explicatie) en er zal een toepassing gemaakt moeten worden (applicatie). Dat vraagt om een goede methodiek in de voorbereiding. We leren onze studenten na een zorgvuldige exegese om de stof te rangschikken (dispositio), uit te werken (elocutio), zich eigen te maken (memoria) en de preek uit te spreken (actio).

De dispositio vraagt bijvoorbeeld een keuze van de homileet of hij de analytische methode volgt of de synthetische methode, of een verbinding van beide methodes. De elocutio zult u bijvoorbeeld merken in het thema en de puntenverdeling. Ook dient er een weloverwogen toepassing door de prediker gemaakt te worden. Voor de memoria wordt aandacht besteed aan het gebruik maken van een schets, een heel persoonlijk onderdeel waarbij ook een zekere vrijheid mag zijn. De actio houdt zich bezig met de voordracht, het gebaar, het stemgebruik en, jawel, ook de tijdsverdeling.

Het vak homiletiek richt zich niet alleen op het maken van de preek, maar ook op het karakter van de preek. Er zijn onderscheiden stoffen in de Bijbel, die een onderscheiden behandeling vragen. Er zijn ook onderscheiden diensten. Zo heeft de morgendienst (vrije stof) een heel ander karakter dan de leerdienst in de middag (Heidelbergse Catechismus). Zo heeft een vrije stof vaak een ander accent dan een stof, die gekozen wordt in verband met het kerkelijk jaar (heilsfeiten).

De prediker zal zich moeten verdiepen in de vraag welke eisen de sacramentsbedieningen aan de prediking stelt. Hij moet ook de aandachtspunten helder hebben voor bevestigings- en afscheidsdiensten, voor trouw- en rouwdiensten, voor biddagen en dankdagen, voor jaarwisselingen en herdenkingsdiensten. Het vak homiletiek is heel breed en heel praktisch. Met de persoonlijke gaven, die de Heere aan de studenten geeft, proberen we bij het vak homiletiek deze broeders toe te rusten. Calvijn zei: 'Stuur mij maar hout, ik zal er wel pijlen uit snijden'. Dit snijwerk houdt in dat studenten veel moeten leren, maar

ook veel moeten afleren. We hopen dat zo het woord van Paulus aan Timótheüs in vervulling mag gaan: 'En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren.'

Formulieren en geschriften

Het vak symboliek heeft betrekking op de kerkelijke symbolen, dat zijn de belijdenisgeschriften. We richten ons vooral op de Drie formulieren van enigheid, maar er is ook aandacht voor de algemene

belijdenisgeschriften (bijvoorbeeld de Apostolische Geloofsbelijdenis) en de belijdenisgeschriften waaraan wij ons sterk verbonden weten (bijvoorbeeld de Westminster Confessie).

Er lopen directe lijnen van het vak symboliek naar het vak homiletiek. De toepassing van de preek zal aansluiten bij de belijdenisgeschriften. De belijdenisgeschriften zijn ook weer nauw verwant aan de liturgische formulieren. Deze formulieren zijn geen inbreuk op de prediking, maar een waardevolle bijdrage aan de predikdienst. Alle kerkelijke formulieren, die bij

ons in gebruik zijn, komen in de opleiding van onze studenten aan de orde bij het vak symboliek.

Persoonlijk heb ik de grote waarde ervaren van het vak symboliek voor de praktijk. De catechismusprediking, sacramentsbedieningen en bevestigingsdiensten vormen immers een groot deel van de kerkdiensten. Hoe langer Gods knechten mogen preken, hoe meer zij Paulus gaan verstaan: 'En wie is tot deze dingen bekwaam?'

(wordt vervolgd)

RUBRIEK AL DEZE WOORDEN [8]

Zalig of rampzalig

TIEN GEBODEN VOOR ONS

We worden door middel van het eerste wetswoord met ons hart en onze wandel direct 'voor Gods aangezicht' gesteld. Zijn ogen zien ons doordringend aan, met de wetseis: hoe sta je uiterlijk en innerlijk voor de Schepper, de Wetgever, de Verbondsgod, de Rechter?

De uitleg van het eerste gebod in ons troostboek (antwoord 94) begint daarom zo heel terecht met '...zo lief als mij mijner ziele zaligheid is'. Dat wil dus zeggen, als mijn zaligheid mij lief is, dan zal dat uiterlijk en innerlijk blijken:

- Uiterlijk: God kennen en erkennen als Gó d. Daarbij is bijvoorbeeld onze houding in het geding ten opzichte van praktijken van God loochenen, tergend duivels na-afen. Occult en zwart als de nacht. Spotten met Gods almacht en alwetendheid. Praktijken van uiterlijke Godsverzaking dus. Deze praktijken moeten we 'mijden en vlieden'; zie onder letter b en c van antwoord 94. Er niet

nieuwsgierig naar zijn, er niet mee experimenteren, je er verre van houden. Het is zo levensgevaarlijk, dat je er met een grote boog omheen moet lopen, er ver vandaan moet blijven. Terwille van mijn zaligheid er niets mee te doen willen hebben.

- Innerlijk: God kennen en erkennen als **mijn** God. Want antwoord 94 gaat nog verder met de uitleg van het eerste gebod: God bevindelijk kennen en hartelijk erkennen als **mijn** God. Dat is de eis van de innerlijke Godsvreze, de praktijk der godzaligheid, die blijkt in acht genadegaven uit Christus. Kortweg aangeduid met: leren kennen, vertrouwen, onderwerpen, verwachten, liefhebben, vrezen, eren, doen - zie antwoord 94, onder letter d t/m l.

Het eerste gebod is dus beslissend voor zalig of niet, voor zalig of rampzalig. Onze zaligheid is hier in het geding. Wanneer dat op ons hart weegt, zal dat blijken uit de vruchten. Zo niet, dan blijkt dat ook. De levenspraktijk in het openbaar én de verborgen wortel in het hart worden beide opgelegd. Gods ogen zien immers diep. Ook al hebben we de neiging onze afgoden te verstoppen. Dat is eigenlijk spelen met Zijn hoogheid en heiligheid. 'Kom voor Mijn aangezicht', zo zegt de HEERE elke zondagmorgen tegen jou. 'Kruip niet weg; stop niet weg. Als we de hele week overzien, dan is er alle reden dat ik zorg over je heb! Mijn ogen zien naar waarheid en waarachtigheid'. Zijn gouden standaard is: dat Hij alleen de eer zal ontvangen; dat er niets in Zijn plaats zal zijn; dat er niets tussen je hart en de Alwetende zal staan; dat je niet schippert 'God wat en de wereld wat'. Dringend komen er door het eerste wetswoord vragen tot je, zoals: waar maak je een afgod van? Waar dweep je mee? Dingen, ideeën en personen, die het één en al voor je zijn. Waar zoek je je geluk in? Waar ben je een slaaf van? Waarvan ben je wég? Waar ga je mee naar bed? Waar sta je mee op? Geef daar eens concreet antwoord op. Want niet minder dan je ziel en zaligheid staat op het spel. Er zijn zoveel machten op de been, die de waarde van je ene kostbare ziel wél beseffen. De invloedssfeer van de satan is groter, sterker en dichterbij dan je denkt. Hij vindt het prima wanneer je die onderschat en jezelf in het kunnen staande blijven overschat. Laat het eerste gebod toch tot je dóórdringen!

Boekennieuws

"Dorst naar God",
ds. B. van der
Heiden;
uitg. Den Hertog,
Houten;
122 blz.; € 13,90.

Dorst naar God

Voor mij ligt een prachtig boekje met 25 meditaties dat als titel heeft: "Dorst naar God". Het is een uitgave waarin onze ambtsbroeder, ds. B. van der Heiden, mediteert vanuit het boek van de Psalmen. Hij leidt ons in in de diepten van 's mensen verlorenheid en verdorvenheid, waarin Gods Geest door de spiegel der volmaaktheid Gods kinderen ontdekt en de dorst naar God doet beleven, door het geloof. Hoe onuitsprekelijk is dit uitnemende werk van die lieve Geest, in haar ontledigend werk, waarin de doodsnoed van de ellendige verklaard wordt. 'Mijn ziel dorst naar God!' Hoe uitnemend is de verzadiging in de Middelaar, voor Wie een edikteug een gunstbewijs was.

In de achtste meditatie vindt u dit in het bijzonder terug. Zoals op de voorpagina afgebeeld: als een hert, dat in de jacht is aange-

schoten en gewond dorst naar het water dat zijn leven alleen kan redden. Alzo dorst mijn ziel naar God! Niemand kan zo'n ziel verzadigen dan alleen Jezus, de onuitputtelijke Bron en de Fontein van het levende water.

De auteur bindt dit als het ware op ieders hart. Zonder die levende dorst zal het niemand wél gaan. Zalig zijn die hongeren en dorsten, want zij zullen verzadigd worden.

ds. J.W. Verweij, Zwijndrecht

"Laat af, en weet
dat Ik God ben",
G.L. van Roekel-
Spaans;
uitg. gebr. Koster;
314 pag.; € 29,90.

Laat af, en weet dat Ik God ben

'In de kerkenraadskamer knielden de kerkenraadsleden neer'. Zo lezen we in het Woord vooraf op de levensbeschrijving van ds. J. Spaans. Welke kerkenraadskamer was dat en waarom werd er geknield gebeden? Het gebeurde in het Canadese Norwich. Er was een beroep uitgebracht op kandidaat J. Spaans en er werd in die binnenkamer gesmeekt of de Heere hem naar Norwich zou willen zenden. Het behaagde de Heere om naar dit smeekgebed te willen horen. Kandidaat Spaans nam het beroep aan. Op een maand na zou hij 25 jaar aan deze zijn enige gemeente verbonden blijven. Zijn dochter G.L. van Roekel-Spaans stelde de levensbeschrijving samen. Oud-docent Engels M.A. de Korte zorgde voor de vertaling in het Nederlands. Kan dat wel, een levensverhaal schrijven over een eigen vader? Is dat wel objectief genoeg? Ja! Het is een boek geworden dat het levensverhaal van Spaans evenwichtig beschrijft. Vanaf zijn geboorte tot zijn heengaan in vrede.

We lezen over zijn voor- en nageslacht. Moeder Spaans werd weduwe toen ze 41 was. Daar zat ze, met negen kinderen. Maar haar man had een dubbele belofte ontvangen: de Heere zou voor haar zorgen en alle kinderen zouden tot bekering komen. Vijf zoons werden ouderling, één zoon diaken, zoon John predikant. Dat ging langs een wonderlijke weg - Spaans dacht met de kerk te breken. Werkzaam bij een stofzuigerfabriek in Grand Rapids kwam hij in contact met ds. W.C. Lamain. Hij kreeg geestelijk voedsel uit diens preken. Twintig jaar was hij, toen hij een roeping voelde tot

het predikambt. Er gingen nog vele jaren overheen voor deze roeping vervuld werd; enkele weken voor zijn vijftigste verjaardag werd hij aangenomen.

In Grand Rapids leerde hij zijn vrouw kennen. Ze begonnen een boerenbedrijf, maar het was hard werken en er waren weinig inkomsten. De Heere hielp keer op keer. In Corsica stond in die tijd ds. A. Vergunst. Spaans zei: 'Ds. Vergunst is als een broer, ds. Lamain als een vader'.

Vele uitredingen uit tijdelijke en geestelijke noden worden verhaald. Blijde, maar ook droeve gebeurtenissen, zoals het sterven van dochter Joanne (15 jaar) en gelijktijdig Spaans' broer en zijn dochter. De gangen en wegen die God met Zijn volk houdt, worden helder beschreven. Voor 'aannemen en geloven' was geen plaats, wel voor het ontdekkende werk des Geestes. Dwars door het onmogelijke heen. Ik heb er aangename uren mee doorgebracht en wens de lezer hetzelfde toe.

J. Mastenbroek, Gouda

Even zeven

P.C. Beeke, Middelburg

Een groepje jongens en meiden. Het is middagpauze, even bijpraten. Het gaat over 'Jantje', de wiskundeleraar die ze het volgende uur hebben. Niet de vlotste...

Stoere Daan grinnikt iets te hard. 'Hé, weet je wat ik hoorde over Jantje? Mooi man, tijdens wiskunde in klas...' Precies als hij zijn verhaal wil beginnen, komt de conciërge aanlopen. Die is altijd opgeruimd met zijn gasten, iedereen mag hem. Om zijn meeleven en gezellige praatjes. Hij hoort het nog net en begrijpt direct: collega Jan Aalders. 'Ha Daan. Ga door kerel, maar... heb je de zeven gebruikt?' 'Huh, de zeven, wat bedoelt u nu weer?' Nieuwsgierig kijken ze hem aan.

'Nooit van de drie zeven gehoord? Die zijn nodig als je iets vertelt. De eerste zeef

is de waarheid. Dus weet je zeker dat het waar is?'

'Nou ja, ik heb het van horen zéppen', probeert Daan.

'Ik begrijp het, nee dus. Heb je ook de tweede zeef gebruikt: is het positief?' Korte stilte, maar soms zeggen gezichten genoeg. 'Ach meneer, wat is positief, in ieder geval was het lachen.'

'Oké, nog de laatste zeef: is het nodig om door te vertellen? Dat weet je zelf het beste, vertel!'

'Nou, laat maar...'

De bel gaat. 'Kom mensen, naar wiskunde. En niet te laat hè, anders krijg je met mij te doen', klinkt het quasi serieus en de conciërge loopt door met een vrolijke lach.

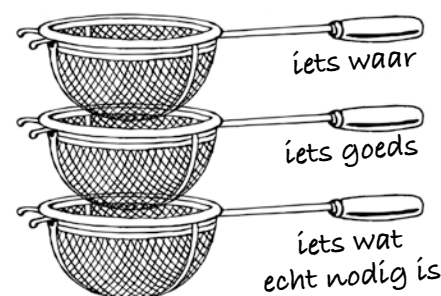
De drie zeven. Voor jv, voor thuis aan tafel, bij vriend(inn)en, op school. Voor vrouwenverenigingen en mannen van de

kerkenraad. Voor wie eigenlijk niet! Laat je woorden weinig zijn, zegt de wijze Prediker (5:1). Altijd in aangenaamheid, met zout besprengd, schrijft Paulus (Kol. 4:6). En vergeet je handleiding niet.

De check voor je begint:

1. Is het waar?
2. Is het iets goeds?
3. Is het nodig?

Even zeven, zogezegd.

vervolgverhaal

59

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Als ze samen gebeden hebben, zegt Palko: 'U moet nu een poosje gaan rusten, anders kunt u straks niet preken.'

'Niet preken!' roept de priester uit. 'Ik zal vandaag preken zoals ik nog nooit tevoren heb gedaan! Nu zal ik de volle waarheid verkondigen, want ik heb net als Paulus de Heere gezien en ook van mijn ogen zijn de schellen afgevallen. Ik kan nu zeggen met de blindgeborene: Eén ding weet ik, dat ik blind was en nu zie.'

Als Palko aandringt om te gaan rusten, geeft de priester toe en voordat de jongen de kamer verlaat, slaapt hij. Als Palko dat ziet, glipt hij naar buiten en wil zonder ontbijt vertrekken om snel naar de hut

te gaan. Maar Christina roept hem terug. Met een zelfgebakken brood klimt hij een halfuurtje later de berg op. Hij loopt zo snel hij kan, want hij heeft grootvader Juriga in die veertien dagen maar twee keer gezien.

'Ik heb je erg gemist, Palko', zegt de oude man. 'Maar dat doet er niet toe. Jij moet je plicht doen wat vader Malina betreft en wie weet waar het goed voor is.'

Als Palko met Juriga en Liska die zondagmiddag voor de hut zit, komt er een man

naar hen toe. Hij vraagt of hij hier bij de hut van Juriga is. Hij heeft een brief bij zich van Lesina. 'Ik ontmoette hem bij een houthandelaar en toen hij hoorde dat ik deze kant op moest, vroeg hij mij u deze brief te overhandigen.'

Grootvader draait hem om en om, niet goed wetend wat hij er mee aan moet. Hij kan niet lezen en Liska ook niet. Hij bedankt de man, die nogal haast heeft en zegt tegen Palko dat hij de brief voor moet lezen.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Aalst en Scherpenzeel,
ds. G.J.N. Moens te Lisse;
Te Dordrecht,
ds. S. Maljaars te Meliskerke;
Te Groningen,
ds. W.A. Zondag te Woerden;
Te Middelharnis,
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen a/d IJssel;
Te Urk,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
Te Zwolle,
ds. A.J. de Waard te Nieuwdorp.

VERSLAG VERGADERING

CLASSIS DORDRECHT, 10 JANUARI 2019

Ds. L. Blok, predikant van de roepende kerk Gorinchem, opent de vergadering. Het moderamen van de Particuliere Synode Zuid-West stuurde bericht dat de appelzaak van een van de gemeenten is ingetrokken en dat de instructie naar de GS wordt gezonden. W. Bijl, diaken te Werkendam, wordt door de classis benoemd als lid van de raad van toezicht voor De Vluchtheuvel.

Naar aanleiding van de bespreking van het jaarbericht van de commissie van advies van Cedrah over 2018 vraagt de voorzitter van de commissie om bij het gemeentewerk te stimuleren dat jongeren een opleiding in de zorg gaan volgen. Er is dringend behoefte aan werkers op de diverse niveaus en plaatsen. Er wordt gesproken over de bezettingsgraad en de identiteit van de zorgcentra die recent zijn verkocht.

Bij het jaarbericht van de Raad van Advies van Sirjon over 2018 wordt aangegeven dat er bij sollicitatieprocedures veel aandacht moet zijn voor de identiteit van de medewerkers.

Er wordt kennisgenomen van het rapport over 2018 van de Classicale Evangelisatie Commissie-Dordrecht: Er wordt ingestemd met het beleidsplan 2019 voor het inloopcentrum en met de begroting 2019. Er is grote waardering voor het vele werk dat op de post en bij het inloopcentrum gedaan wordt. Aan de hand van een praktijkvoorbeeld wordt aangegeven welke worsteling met levensvragen er naar voren komen bij bezoekers. We zien 'vruchtjes'. De Heere weet de 'vrucht'.

Een appelzaak wordt behandeld waarbij alleen afgevaardigden aanwezig zijn. Als afgevaardigden voor de komende Particuliere Synode Zuid-West worden gekozen: Ds. E. Bakker, ds. L. Blok, ds. A.T. Huijser, ds. W.J. Karels. En voor de ouderlingen J. Evertse uit Meeuwen, A. van Hartingsveldt uit Gorinchem, A. Rozendaal uit Aalburg en A. Waaijens uit Veen. Als secundus ds. H.J. Agteresch en ds. M.T. Al-Chalabi en de ouderlingen N. Zondag uit Aalst, C. de Boef uit Brakel, A.D.M. Lambregts uit Dordrecht en J.A. de Ron uit Werkendam.

In de rondvraag wordt er op gewezen om vooral oog te hebben voor de (dreigende) kerkverlating door oudere jongeren. Ouderling A. van Hartingsveldt eindigt de vergadering met dankgebed.

J.A. de Ron, scriba

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 193. **gemeente Hoedekenskerke** wijzigen: regeling predikbeurten: S.M. Huissen, Slotstraat 2, 4435 AN Baarland, tel 0113-639441.

Berichten

ZANGAVONDEN

Barendrecht

Op zaterdag 9 maart (19.30 uur) wordt een psalmzangavond met bovenstem gehouden in de Geref. Gemeente te Barendrecht m.m.v. vereniging Bovenstem uit Ouderkerk a/d IJssel. Ds. J. van Rijswijk leidt de psalmen in; collecte voor zendingswerk Albanië.

Genemuiden

Op vrijdag 1 maart (19.30 uur) is er een psalmzangavond in de Geref. Gemeente te Genemuiden, m.m.v. mannenkoor Harpe Davids en organisten André Nieuwkoop en Harm Beens. Leiding en meditatie: student J. Beens; collecte t.b.v. de Theologische School.

Goes

Op zaterdag 2 maart (19.00 uur) wordt in de Sionkerk te Goes een jubileumzangavond van mannenkoor De Lofzang gehouden, m.m.v. Urker Visserskoor Crescendo, orgel Pieter Heykoop en ds. C. van Krimpen; collecte t.b.v. deputaatschap Bijbelverspreiding.

JV-AVOND IN MIDDELHARNIS

Op vrijdag 15 maart (19.30 uur) belegt jeugdvereniging Met Hart en Hand uit Middelharnis een regionale avond in de Sionkerk te Middelharnis. Ds. J.M.D. de Heer zal spreken over zijn studie: "Evangelisch, wat betekent dit voor mij".

“

**BENT U BEREID
BEROOFD TE ZIJN VAN
DE HEMELSE SCHATTEN
OMDAT U KIEST VOOR
DE GENOEGENS VAN
DEZE WERELD?**

JOHN BUNYAN

Kerkdiensten

ZONDAG 24 FEBRUARI 2019

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Aalst 14.30 uur stud. P.C. Vlot; Alblasterdam 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Barendrecht 10.00 uur ds. G. Hoogerland en 19.00 uur ds. M.H. Schot; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul; Bodegraven 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Deventer 14.30 uur ds. S.W. Janse; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 19.00 uur ds. M. Joosse; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Emmeloord 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. C.A. van Dieren; Enter 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Goudswaard 15.00 uur ds. A. Schot; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. P. Mulder; 's-Gravenvande 9.30 en 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. H. Brons; Haamstede 16.30 uur ds. C. Harinck; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. B. Labee; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoogeveen 19.00 uur ds. H. Brons; Houten 10.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kapelle-Biezeling 15.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. C. Hogchem; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 17.00 uur ds. S. Maljaars; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Kok; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Leerdam 14.30 uur ds. E. Bakker; Lelystad 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur ds. W. Mouw; Meeuwen 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelharnis 9.30

en 18.00 uur ds. B. Labee; Moerkapelle 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. G. Clements; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Schot; Nieuwdorp 9.30 (H.A.) en 14.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. M. Blok; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Nisse 14.30 uur ds. D. de Wit; Oostburg 18.00 uur stud. M.L. Dekker; Oosterland 14.30 uur ds. P. Mulder; Oostkapelle 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. D.W. Tuinier; Oostvoorne 19.00 uur ds. W. Silfhout; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederoijen 14.30 uur ds. F. Mulder; Poortugaal 9.30 uur ds. W. Silfhout en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Poortvliet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Puttershoek 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Driessen en 18.00 uur ds. W.A. Zondag; Rijssen-Noord 14.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. H.J. Agteresch en 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. J. Driessen; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Soest 15.00 uur ds. J. van Laar; Sprang-Capelle 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuin; Terneuzen 10.00 uur ds. J.B. Zippro en 15.30 uur stud. M.L. Dekker; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A. Verschuure; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Waarde 9.30 uur ds. H.J. Agteresch en 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur stud. P.C. Vlot; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Wierden 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Wolphaartsdijk 9.30 uur ds. C. Harinck; Yerseke 9.30 (H.A.) en 14.00(H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. B. van der Heiden; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. W. Mouw.

DINSDAG 26 FEBRUARI 2019

Naaldwijk 19.45 uur ds. C. van Krimpen; Opheusden 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

WOENSDAG 27 FEBRUARI 2019

Aalburg 19.30 uur ds. K. Boeder; Aalst 19.30 uur ds. G. van Manen; Berkenwoude 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Den Helder 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Dordrecht 19.45 uur ds. G.M. de Leeuw; Eindhoven 15.00 en 19.30 uur ds. E. Bakker; Krabbendijke 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Meeuwen 19.30 uur ds. W. Mouw; Nijkerk 19.30 uur ds. A. Verschuure; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Poortvliet 10.00 en 14.30 en 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Rhenen 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. J.W. Verweij; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur ds. M. Blok en 14.30 uur ds. H. van der Heiden; Sint Annaland 9.30 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden en 19.00 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 19.30 uur ds. J. van Laar; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Zwolle 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 28 FEBRUARI 2019

Dinteloord 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Poederoijen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Ridderkerk 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Urk 19.30 uur ds. J. van Laar; Waardenburg 19.30 uur ds. G.J.N. Moens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 24 FEBRUARI 2019

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur stud. M.L. Dekker en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 17.00 uur evang. S. de Visser.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Daar het voor ons onmogelijk is om iedereen persoonlijk te bedanken voor het hartelijke medeleven tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn lieve vrouw, onze moeder, schoonmoeder en oma

Wilhelmina Heijkamp - Snoei

betuigen wij u langs deze weg daarvoor onze hartelijke dank.

G. Heijkamp
Kinderen en kleinkinderen

Enkhuizen, februari 2019

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping!

Nieuw sanitair! Safaritent/stacaravan/
kampeerplaats/seizoensplaats/
jaarplaats. Kijk op www.dewelblok.nl
Tel. 0111-482523

TE KOOP: set zeer fraaie ELEKTRISCHE FIETSEN

Gazelle orange C7+, limited edition 2017, 7 versnellingen. Luxe comfortfietsen met platina accu, voor een grote actieradius, Bosch middenmotor, enz. (Nieuw prijs 2850,00 per fiets) nu voor de set incl. tassen 3500,00 euro.
Tel. 0613256610 (Stroe gld).

Oosterland (Zld): vak.huis te huur, in buitengebied, CV. Tel: 0111-644950

T.h. onze vrijst. woning met grote tuin (rustige plek). **Omgeving Drachten.**
Van D.V. 9 aug. t/m 23 aug. Voor 4-6 pers.
Tel. 06-51829169

De GEZELLIGHEID van de camping, de privacy van een landhuis, de luxe van thuis, **Bergzicht, 8 pers.**
www.zalmenhuis.nl, 06-51781723.

www.scheurfotokaarten.nl

Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid. Een scherpe prijs voor de verkoop op uw eigen vereniging en/of goede doel.
info@scheurfotokaarten.nl
0317-616735 / 06-51564461

T.k.a.: antieke Friese staartklok

Tel. 06-53864681

www.villaweijpoort.nl

Bijeenkomsten, zakelijk en privé. Nieuwerbrug. Midden in het Groene Hart van Holland. Laat u verrassen!

Kamer te huur in Ochten (Kesteren)

Eigen keuken.
0344-643193 / 06-30007653

Te huur: VAKANTIEWONING (8 pers.) in Marum (Gr). Info: 0594-644548 of familiedewith@hotmail.com

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Te huur in Wolphaartsdijk (Zeeland), een mooie vakantiewoning voor 2-3 pers!
Voor meer info en foto's mailen naar: verhuurwolphaartsdijk@outlook.com

VAKANTIE in de BETUWE bij camping de Vijverhof! Rust, ruimte en gezelligheid.
Kindvr. Te huur: stacaravan 6 pers., vakantiewoning en blokhut 5 pers. en toercaravan 3 pers. Tevens gevraagd: recreahulp in hoogseizoen. Tel. 0344 601973
www.campingdevijverhof.nl

NIEUW! Net echt hout! De mooiste PVC vloer? Gratis thuisdemo.
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166.

ES Vakanties

Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

Grote BALANS OPRUIMING
2 DAGEN
BIJ GEBR. KOSTER
DV VRIJDAG EN ZATERDAG
1 en 2 maart
2 dagen alle 2e hands boeken met 30% korting!

Voor het hele gezin!

Wegens grote voorraad vindt deze opruiming ook plaats vanuit onze voorraadkelder! Er is een lift aanwezig.

- NIEUWE RESTANTEN
- TWEDEHANDS BOEKEN
- BESCHADIGDE BOEKEN
- VEROUDERDE BOEKEN
- AANBIEDINGEN IN CD'S

Ruime keuze in voordeel-CD's

VANAF 0.50

Niet voor handelaars
Geen verzending

OPENINGSTIJDEN:
vrijdag 09.00-21.00 uur
zaterdag 09.00-17.00 uur

Uitgeverij Boekhandel

GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

www.gebrkoster.nl

VEEL EENMALIGE AANBIEDINGEN

Begeleiden van kinderen op een zorgboerderij echt iets voor jou?
Reformatorische zorgboerderij 'de 3 margen' in Nieuw-Lekkerland zoekt een extra begeleider. (Gezien de samenstelling van ons team hebben we voorkeur voor een man). Ons enthousiaste en ervaren begeleidingsteam zoekt versterking voor de zaterdag en de vakantiedagen. Wil je jouw ervaring verbreden en je kennis toepassen? Neem dan vrijblijvend contact op. Voor meer info kijk op: www.de3margen.nl

Vakantie in de Duitse Pfalz? Wij verhuren twee zeer ruime **vakantiewoningen**, geschikt voor zowel klein als groot gezelschap. Ook verhuren we **fietsen!** In de zomervakantie zijn er nog enkele weken vrij. Info: www.beth-etham.de of onder tel.nr. 0049-6385-92 555 77 (Nederlandstalig)

 Psychologenpraktijk
 Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

 Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
 T 0180 - 42 69 55
 E info@psychbrouwer.nl
 I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Weer te huur in Rijssen-Holten:
vakantiebungalow voor 6 pers.
 Tel. 0622600529 of
www.vakantiehuisjeholten.com

Reformatorische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

 telefoon 06-49 49 94 99
www.indeknopgebroken.nl

**Ambtskostuums
 Wilvorst en Roy Robson
 €50,- korting**

KL
 KLEIN KLEDING

Sliedrecht - 0184-491012
 Zierikzee - 0111-702000
klantenservice@kleinkleding.nl

Bij inlevering van deze advertentie ontvangt u bij aankoop van uw ambtskostuum €50,- kassakorting. Deze actie is geldig t/m 2 maart 2019.

 **begrafenisverzorging
 Den Hollander**

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

Mozartlaan 13
 3131ES Vlaardingen
 010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
 Domus Monarke
 Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk Orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
 Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52
www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje
 Nederhemert, Nrd.
 Papendrecht

Lambers
 Legal & Incasso

- | Incasso
- | Gerechtelijke procedures
- | Juridisch advies

www.lamberslegal.nl
 085-0777620

LIMENA
 THUIS VOOR KINDEREN

Stichting Limena
zoekt een kapitein op de brug

De directeur die wij zoeken is...

- Koersvast
- Inspirerend
- Samenbindend
- Ondernemend

Steek van wal en kijk voor meer informatie op de website
www.beljon.westerterp.nl (onder ref. R2361)

Begrafenisonderneming

Treur
 Kroostweg 22
 3704 ED Zeist
 030 692 42 58
 06 573 156 89
 info@begrafenisondernemingtreur.nl
 www.begrafenisondernemingtreur.nl

NU OOK IN DE HOEKSCHE WAARD

VAN WAGENINGEN
 BEGRAFENISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn geweest willen wij onze activiteiten uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid, betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Voor informatie:
 J. van Wageningen
 Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge
 Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569
 www.begrafenisverzorgingvanwageningen.nl

Dorst
 BEGRAFENISVERZORGING

Voor het verzorgen van begrafenissen op Tholen, Sint Philipsland, Schouwen-Duiveland, Zuid-Beveland e.o.

U mag vrijblijvend informatie of een wilsbeschikking aanvragen.

Molenpad 4, 4696 BP Stavenisse | tel. 0166-697438
 www.begrafenisverzorgingdorst.nl
 (Wij verzorgen geen crematies.)
Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
 078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
 Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
 www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

■ NIEUWBOUW
 ■ RESTAURATIE
 ■ OVERPLAATSING
 ■ ONDERHOUD

ook voor akoestische vraagstukken

Voor meer informatie:
 Dhr. H. den Hollander
 T (010) 435 44 35
 E h.den.hollander@kliksafe.nl

 VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Annette van Maaren (Msc.)
 Reformatorisch Psycholoog

 Haastrecht Oudewater
 Montfoort Gouda
 0348-558000 of 06-42504158
 www.pphaastrecht.nl
 Psychologische Hulpverlening

 De Verrassing
 Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

KOM NAAR DE LANDELIJKE EVANGELISATIEDAG BRUGGEN BOUWEN!

>> D.V. ZATERDAG 16 MAART 2019
 EEN INTERACTIEVE DAG VOOR HET HELE GEZIN

- Themalezing ds. M. Joosse
- Diverse workshops*, zie website
- Areopagus: nu en morgen - het doorgaande gesprek met hoger opgeleiden.

09.15 uur Inloop met koffie en thee
 10.00 uur Aanvang programma
 15:00 uur Sluiting

* Aanmelden via de website.

- Kindercrèche*
- Kinderprogramma*: knutselen, bewegen, zingen
- In de middagpauze: Belegde broodjes en snacks verkrijgbaar Koffie, thee en fruit gratis

>> WWW.EVGG.NL

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

 Hoornbeek College
 Utrechtsenweg 230
 AMERSFOORT

Zoekt u een mediator?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

DE BIJBEL EEN VERGETEN BOEK?

Het grootste aantal Duitsers beschouwt de Bijbel als een boek voor oude, zieke of eenzame mensen.

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie.

Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

HEIDELBERG & DORDRECHT

Waarom Paul Roescher? Wij geven u twaalf redenen! 2

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.

Kraakprijs!

1564,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

www.derooboeken.nl
Vanaf NU al uw bestellingen
GRATIS verzonden (binnen Ned.)

ZARA BEGRAFENISSEN HUGO VAN CAMPEN

CHRISTELIJKE UITVAARTZORG
GEEN CREMATIES

06 382 00 380

WWW.ZARABEGRAFENISSEN.NL
SCHERPENZEEL - WOUDENBERG - RENSWOUDE E.O.

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

Kees van Asselt

begravenisondernemer

Oor een waardige en stijlvolle verzorging met aandacht voor persoonlijke wensen.

Vraag GRATIS ons 'laatste wensen' boekje aan.

Woudenberg e.o. m. 06 15 45 11 30 i. www.kvanasselt.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van't Hul

Redactiesecretaris: J. van't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Occulte belasting en psychische zorgen

In mijn dagelijkse arbeid (ambulante hulpverlening en maatschappelijk werk) hoor ik regelmatig dat mensen zich bezig houden met occulte zaken en ook dubieuze behandelaars bezoeken. In hoeverre hebben psychische zorgen te maken met occulte belasting? Is occulte belasting vast te stellen en is bevrijding mogelijk?

Domein van de slang

Met enige terughoudendheid willen we wel iets over dit moeilijke en onbekende onderwerp schrijven. Maar de vraagsteller verwijzen we óók graag naar relevante literatuur die via digibron te vinden is of in boeken zoals 'Occulte machten en bevrijding' van dr. M.J. Paul. Al is onze visie hier en daar wel anders en spreken wij bijvoorbeeld niet zozeer over 'bevrijdings-pastoraat', het werpt wel meer licht op de gestelde vragen. Het leesboek 'De strik ontkomen' van Frieda Mout - van der Linden is een ervaringsverhaal van een gezin, dat een tijdlang in de greep was van occultisme. Volgens wikipedia is occultisme 'een verzamelbegrip voor verschillende praktijken en rituelen die zijn gebaseerd op veronderstelde esoterische kennis, gericht op de werking en beïnvloeding van transcendente (buitenzintuiglijke, bovennatuurlijke) krachten. Het woord occultisme komt van het Latijn *occultus*, dat verborgen betekent'.

Vanuit de Heilige Schrift dienen we te weten dat de wereld van de duisternis, of het domein van de slang, niet onderschat moet worden. In het Oude Testament lezen we in Job 1 (vers 7) dat de HEERE vraagt aan de satan waar hij vandaan komt. Schrikwekkend is het antwoord van satan: 'Van om te trekken op de aarde en van die te doorwandelen'. De kanttekenaar bevestigt: 'Des duivels werk is alles te doorlopen en te doorsnuffelen, om dege-

nen die op hun hoede niet zijn, te grijpen, en die nog enigszins wachthouden, te kwellen en te bespringen'. Vanuit het Nieuwe Testament horen we dezelfde klanken in 1 Petrus 5 (vers 8): 'Zijt nuchter en waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden'. Als we deze woorden op ons in laten werken, is duidelijk dat we ons verre moeten houden van occulte zaken en geneeswijzen. Tegelijk dat we niet moeten doen alsof deze 'geestelijke boosheden' er niet zijn. Al Gods kinderen weten trouwens bij bevinding dat de wereld, *de duivel* en het eigen, oude bestaan altijd woelen.

Dodelijk gif

Satan, als de oude slang, zal altijd pogen zijn dodelijk gif aan te wenden. Dan is het een aangrijpende gedachte dat mensen zich actief op het domein van de slang begeven. Naast de satanskerk zijn er talloze zaken te noemen waarmee dat 'gif' aan de man wordt gebracht. En het gaat er grif in, en bereikt ook de refo-cultuur. Zouden de moderne media niet één van die 'routes' zijn waarmee er lijnen lopen naar het domein van de slang? De gevolgen hiervan zijn zeer schadelijk. Inderdaad kunnen er psychische zorgen ontstaan. Vanuit de literatuur en de praktijk is dit aangetoond. Dat is niet eenvoudig, omdat occulte belasting en psychische zorgen dan met elkaar verweven zijn. Mensen met een zwakke psychische structuur blijken er eerder bloot voor te staan om zich met occulte zaken bezig te gaan houden, waardoor de psychische klachten dan vervolgens verergeren.

Om occulte belasting vast te stellen, zijn duidelijke criteria nodig. Men zou vast moeten kunnen stellen wanneer de problemen begonnen zijn en er daadwerkelijk contact is geweest met occultisten. Als derde criteria noemt hij dat er stoornissen ontstaan of geuit worden onder het bidden, Bijbellesen en tijdens kerkdiensten. Bevrijding is inderdaad mogelijk als er radicaal gebroken wordt met alle zonden op dit terrein en ze beleden worden voor de Heere. In de weg van waarachtige bekering wil de Heere plaats maken voor de Heere Jezus Christus, waarvan Johannes getuigt (1 Joh. 3:8b): 'Hiertoe is de Zone Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.